

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 265/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., D., a N. P., D., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru justičnej polície Košice v konaní vedenom pod ČVS: ORP-825/5-OJP-KE-2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. a N. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. februára 2010 doručená sťažnosť M. P. a N. P. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru justičnej polície Košice (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-825/5-OJP-KE-2008.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia 3. marca 2008 podali na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona. Trestné oznámenie sťažovateľov bolo generálnou prokuratúrou odstúpené Okresnej prokuratúre Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“), ktorá ho následne odovzdala na vybavenie okresnému riaditeľstvu.

3. Vyšetrovateľ okresného riaditeľstva uznesením ČVS: ORP-825/5-OJP-KE-2008 z 22. mája 2008 uvedené trestné oznámenie odmietol. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia na okresnej prokuratúre sťažnosť. Dozorujúci prokurátor okresnej prokuratúry uznesením sp. zn. 1 Pn 195/2008 z 11. júla 2008 sťažnosti vyhovel, uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva zrušil a nariadil mu, aby vo veci znova konal a rozhodol.

4. Podľa názoru sťažovateľov vyšetrovateľ okresného riaditeľstva napriek už uvedenému uzneseniu okresnej prokuratúry, ktorým sa mu prikázalo vo veci konať, v označenej trestnej veci nekoná, čím dochádza k porušovaniu sťažovateľmi označených práv.

5. Sťažovatelia v podstatnom zdôvodňujú svoju sťažnosť takto: „Aj keď predmetné Uznesenie prokurátora zo dňa 11. 7. 2008 pod č. k. 1 Pn 195/2008 de jure je právoplatné, ale de facto pre vyšetrovateľa je neúčinné, pretože do dnešného dňa po uplynutí 18 mesiacov zo dňa zrušenia Uznesenia vyšetrovateľa, vyšetrovateľ sťažovateľov nepredvolal, nevypočul, neoznámil so stavom veci žiadnym spôsobom, vo veci nekonal, nekoná, ani nie je predpoklad, že konať bude. Nečinnosťou a pracovnou letargiou vyšetrovateľ spôsobuje ničím neopodstatnene prietáhy v konaní, ale aj zbavuje sťažovateľov

pravá na právnu a inú právnu, ktoré v mene štátu mal a musel poskytnúť, pričom samotne vyšetovanie z týchto dôvodov stráca efektívnosť...

Sťažovatelia sa snažili o nápravu a dňa 25. 8. 2009 podali do Generálnej prokuratúry v súhlase s § 32 Zákona o Prokuratúre sťažnosť na priedahy v policajnom konaní. Nakoľko sťažovateľa sa nedočkali žiadnej nápravy, dňa 11. 12. 2009 podali v súhlase s § 32 Zákona o Prokuratúre do Generálnej prokuratúry podnet k čvs. ORP-825/5-OJP-KE-2008 na preskúmanie postupu vyšetrovateľa, ktorý vo veci nekoná, spôsobuje priedahy v policajnom konaní, a prehybuje stav právnej neistoty.

Oznámením zo dňa 29. 12. 2009 Generálna prokuratúra informovala sťažovateľov pod č.j. IV/3 GPt 33/08-15 o postúpení ich sťažnosti a dožiadaní do Krajskej prokuratúry v Košiciach, pričom Krajská prokuratúra do dnešného dňa na podania sťažovateľov neodreagovala. ...

Sťažovatelia podľa § 53 zákona o Ústavnom súde vyčerpali opravné prostriedky, ktoré poskytuje zákon, tým, že sa opakovane obracali v súlade s §32 zákona o Prokuratúre do Generálnej prokuratúry so sťažnosťami na priedahy v konaní polícii pod čvs: ORP-825/5-OJP-KE-2008, ktoré prehlbujú stav pretrvávajúcej právnej neistoty, čo spôsobuje rôzne druhy majetkových a nemajetkových ujím.

Sťažovatelia považujú, že jedine Ústavný súd môže odstrániť stav právnej neistoty, v ktorej sa v danom prípade nachádzajú a ochrániť ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov s ktorým v danom prípade súvisí aj právo na právnu a inú ochranu.“

6. Na základe uvedeného sťažovateľa žiadajú vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil, že postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP -825/5-OJP-KE-2008 došlo k porušeniu ich základného práva „na prejednanie... záležitosti v primeranej lehote a na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru“ a základného práva „na právnu a inú ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy“, s tým, aby prikázal okresnému riaditeľstvu v označenom konaní konať a priznal im primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 5 000 €.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

9. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

13. *Podstatou predloženej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, základného práva na inú právnu ochranu a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-825/5-OJP-KE-2008. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v skutkovo i právne podobnej veci rovnakých sťažovateľov už zaujal právny názor iný senát ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľov odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť (II. ÚS 75/2010). Keďže prvý senát ústavného súdu nedospel k odchylnému právnemu názoru, vychádzal z citovaného rozhodnutia druhého senátu ústavného súdu (a contrario § 6 zákona o ústavnom súde).*

14. Účelom, podstatou a zmyslom základného práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Ťažiskovým pojmom a komponentom tohto základného práva je to, že jeho ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka, v jeho záležitosti. Súčasne je ústavný súd toho názoru, že uplatnenie tohto základného práva je spojené len s takou vecou (záležitosťou) účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom právnej ochrany, ktorej prejednanie a rozhodnutie je zahrnuté do účelu procesného poriadku, ktorý upravuje postup orgánu verejnej moci pri prejednaní veci účastníka.

15. Ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach konštatoval, že domáhanie sa ochrany základného práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je podmienené tým, aby bol uplatnený nárok na náhradu škody v trestnom konaní, ktoré je možné za určitých podmienok považovať za konanie vo veci poškodeného (jeho záležitosti). Podľa § 43 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola trestným činom spôsobená, je oprávnený tiež navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu. Z doterajšej judikatúry všeobecných súdov, ako aj zo znenia § 43 ods. 2 Trestného poriadku je jednou zo základných podmienok na vyslovenie povinnosti nahradiť škodu, aby poškodený svoj nárok uplatnil voči určitej osobe – obžalovanému (obvinenému). Z uvedeného vyplýva, že vo veci poškodeného sa konanie začína uplatnením si nároku na náhradu škody voči určitej osobe, ktorej určitosť je vyjadrená najskôr vznesením obvinenia (m. m. I. ÚS 18/06, III. ÚS 109/06, II. ÚS 75/2010).

16. Vzhľadom na citovanú judikatúru, z ktorej treba vyvodiť, že sťažovatelia ako poškodení v trestnom konaní vedenom vo veci bez vznesenia obvinenia sa nemôžu domáhať vyslovenia porušenia základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

17. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že jeho porušenie sťažovatelia odvodzujú od nečinnosti vyšetrovateľa v označenom trestnom konaní.

18. Pretože ústavný súd nevyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, nemohol vysloviť ani s tým spájané a od neho odvodzované porušenie ich základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v tejto časti je preto sťažnosť zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov, a to návrhu na prikázanie vo veci konať a na určenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2010